

Regionstyrelsen
Sjukhusstyrelse SUS, Hässleholm
och Ystad
Primärvårdsnämnden

För kännedom och beaktande:
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Kollektivtrafiknämnden
Servicenämnden

Granskning av upphandlingar (rapport nr 8 - 2020)

Revisorerna har genomfört en granskning av annonserade upphandlingar och direktupphandlingar i Region Skåne. PWC har biträtt i granskningsarbetet och upprättat bifogad rapport. Syftet med granskning har varit att bedöma om Region Skånes styrelser och nämnder har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att inköp av varor och tjänster genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling, upphandlingspolicy, avtal och regelverk avseende direktupphandlingar.

Granskning av annonserade upphandlingar har omfattat regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt kollektivtrafiknämnden. Granskningen av direktupphandlingar har omfattat primärvårdsnämnden, sjukhusstyrelse SUS, sjukhusstyrelse Ystad och sjukhusstyrelse Hässleholm.

Den sammanfattande bedömningen är att:

- regionstyrelsen inte helt har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att inköp av varor och tjänster genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling, upphandlingspolicy, avtal och regelverk avseende direktupphandlingar.

Regionstyrelsen bedöms inte ha genomfört en ändamålsenlig uppföljning av ingångna avtal i enlighet med Region Skånes interna regelverk. Granskningen har identifierat att det finns en avsaknad av övergripande uppföljning av inköpsmönster och avtalstrohet i Region Skåne. Vidare bedöms uppföljning utgöra en nyckelfaktor i det förebyggande arbetet mot mutor och korruption då det ökar sannolikheten att identifiera otillbörliga inköp utanför ramavtal.

Regionstyrelsen bedöms delvis tillse att upphandlingar genomförs som säkerställer sunda affärsrelationer, att korruption motverkas och att alla leverantörer behandlas lika i enlighet med Region Skånes upphandlingspolicy. Sammanfattningsvis konstateras att det förebyggande arbetet mot mutor och korruption behöver utvecklas inom

upphandlingsområdet och implementeras i organisationen genom utbildning och informationsinsatser.

Regionstyrelsen bedöms tillse att upphandlingar genomförs i enlighet med Region Skånes etiska krav, vilket innebär att såväl miljömässiga som sociala hänsynstaganden beaktas samt där Region Skåne påverkar produktionen av varor och tjänster i en mer hållbar riktning.

Utifrån genomförda stickprov bedöms att regionstyrelsen genomför annonserade upphandlingar i enlighet med lagen om offentlig upphandling.

- hälso- och sjukvårdsnämnden samt kollektivtrafiknämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att annonserade upphandlingar genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling.
- primärvårdsnämnden, sjukhusstyrelsen SUS, sjukhusstyrelsen Ystad och sjukhusstyrelsen Hässleholm inte har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att inköp av varor och tjänster genomförs i enlighet med lagen om offentlig upphandling avseende direktupphandlingar.

Genomförda stickprov har visat på en otillräcklig hantering av dokumentation vid direktupphandlingar. Av lagen om offentlig upphandling framgår att direktupphandlingar över 100 000 kr ska dokumenteras. Granskningen har visat på att underlag saknas vid samtliga stickprov som avser direktupphandling. Vidare konstateras det att hanteringen av direktupphandlingar är decentraliserad och att det inte finns något centralt ansvar för inköp som sker genom direktupphandling. Detta bedöms medföra att det inte finns en enhetlig hantering för direktupphandlingar inom Region Skåne. Det bedöms sammanfattningsvis finnas en risk för att otillåtna direktupphandlingar har genomförts.

Vidare saknas dokumentation som visar på omständigheter som gör undantag tillämpligt när Region Skåne har åberopat synnerliga skäl. Vad som anses utgöra synnerliga skäl är något som måste prövas utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall och undantagsbestämmelsen ska tolkas restriktivt.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen rekommenderas:

Regionstyrelsen att:

- säkerställa att direktupphandling sker i enlighet med lagkrav och Region Skånes anvisningar.
- genomföra systematisk uppföljning av gjorda inköp i syfte att säkerställa att inköp görs utifrån de ramavtal som finns samt att otillåtna direktupphandlingar inte sker.
- säkerställa att uppföljning av avtal, villkor, krav och avtalstrohet sker på ett ändamålsenligt sätt och i enlighet med upphandlingspolicyn och dess tillämpningsanvisningar.
- stärka det förebyggande arbetet mot mutor och korruption inom upphandlingsområdet samt att ta fram en antikorrupsionspolicy.

- att följa upp de etiska och miljömässiga krav som ställs i förfrågningsunderlag under avtalets gång.
- säkerställa att vid åberopan av synnerliga skäl upprätta dokumentation som visar på omständigheter som gör undantaget tillämpligt.

Primärvårdsnämnden, sjukhusstyrelsen SUS, sjukhusstyrelsen Ystad och sjukhusstyrelsen Hässleholm:

- att säkerställa att direktupphandling sker i enlighet med lagkrav och Region Skånes anvisningar.
- att genomföra systematisk uppföljning av gjorda inköp i syfte att säkerställa att inköp görs utifrån de ramavtal som finns samt att otillåtna direktupphandlingar inte sker.
- att säkerställa att vid åberopan av synnerliga skäl upprätta dokumentation som visar på omständigheter som gör undantaget tillämpligt.

Granskningen visar att det finns en avsaknad av övergripande uppföljning av inköpsmönster och avtalstrohet i Region Skåne. Liknande iakttagelser och bedömningar gjordes i revisorskollegiets granskning av direktupphandlingar och avtalslojalitet 2019 vilket visar att tillräckliga förbättringsåtgärder inte har genomförts i tillräcklig omfattning.

Revisorskollegiet behandlade bifogad rapport vid sammanträdet 2020-12-15 och beslutade att översända missiv och rapport för yttrande till regionstyrelsen, primärvårdsnämnden samt sjukhusstyrelse SUS, Ystad och Hässleholm. Yttrandet ska ge svar på vilka åtgärder regionstyrelsen, nämnderna och sjukhusstyrelserna avser att vidta utifrån uppdrag och ansvarsområden, med anledning av granskningens resultat.

Vi emotser svar senast 2021-03-31.

För revisorskollegiet

Louise Rehn Winsborg
Ordförande

George Smidlund
Revisionsdirektör